



ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовог Величанства Краља Петра I., на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу члана 34. закона о пословном реду у Државном Савету, одобрено је решење Државног Савета од 9. маја 1909. године Бр. 2907., донесено на основу члана 144. тачке 9. Устава, које гласи:

„да се Васа Шешић, учитељ у Поћути, родом из Ст. Плавнице у Аустро-Угарској и поданик угарски, по својој молби прими у српско поданство, заједно са својом женом Маријом, изузетно од §. 44. грађанског закона.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 12. јуна 1909. год. у Београду.

ПОХВАЉЕНИ ЧИНОВНИЦИ

Решењем Г. Министра унутрашњих дела ПБр. 11.875 од 16. јуна т. г. похваљен је г. Негослав Ј. Баја, писар Управе града Београда, што је његовом заслугом 7. т. м-ца ухваћен у Београду Владимир Јаковљевић, одбегли осуђеник, који је учињено безброј опасних крађа.

СТРУЧНИ ДЕО

О ПРОДАЈИ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ОДЛУКА СУДСКИХ

(паставак)

§ III. Оглас или објављивање продаје.
§ § 475. а 478.

Свака принудна продаја ствари мора бити објављена. То је најважнија формалност која долази у оно међувреме од пописа до продаје. Она је тако битна да она повлачи поништај продаје која би се свршила а она не би била испуњена (§ 501.). Не гледа се ни најмање на то да ли су пописане ствари покретне или непокретне,

нити на то колика је вредност пописаних ствари. Вредност њихова има значаја само у том погледу: колико времена треба да прође од огласа до дана продаје и на који се начин врши објављивање продаје.

Што оглас има тако велику важност, то није тешко разумети. Јавном надметању код ових продаја циљ је, да се пописано добро прода што скупље, а то ће се постићи, ако надметачи буду у што већем броју. Међутим, да ово последње буде, потребно је да намера власти да извесно добро продаји изложи добије што јачи публицитет. На тај начин, публика, упозната са том намером, стећи ће се, вероватно, у великом броју на дан продаје на месту где ће ова вршена бити, и, услед конкуренције међу лицитантима, цена продајна биће знатнија, што је, наравно, у интересу обеју страна, и повериоца и дужника.

Али није то једини разлог огласа. У одсуству објаве продаје, то јест када би се ова вршила у тајности, биле би могуће и злоупотребе. Ове би могле користити час дужнику час повериоцу. Дужнику, на тај начин што би дужник могао успети, да онај мали број појединаца који би случајно сазнали за продају на ову не дођу, те да се ова, због оскудице у лицитантима, одложи, што, претпостављамо, задовољава интерес дужников. Посериоца, н. пр., на тај начин шта је овај имао могућности да пописано добро купи на продаји по јевтину цену, будући, услед тајности продаје, није имао озбиљних конкурената.

Да би се, дакле, такве и сличне злоупотребе избегле, као и да би се постигао горе означени резултат, добијање добре продајне цене, законодавац је установио формалност огласа. Формалност ова, разуме се, постоји и у другим законодавствима. Тако, француски грађ. суд. поступак говори о њој у чл. 612. а 625. за продају покретних, а у чл. 693. а 700. за продају непокретних добара. Аустриски закон о извршењима (Executionsordnung) има о томе одредбу у § 169. за непокретна а у § 272. за покретна добра

(Bekanntmachung des Versteigerungstermins oder Edikt). За немачко право видети § 717. (сада § 816.) грађ. судског пост. за Немачко Царство. Gaupp, *op. cit.*, II., S. 440 und 441; Fitting, *op. cit.*, S. 641 und ff.

1^о. Рок који треба да протече од огласа до продаје. Законодавац није оставио извршној власти одрешене руке у том питању: колико времена треба да прође од огласа до продаје. Лако се увиђа, да то питање по заинтересована лица није ни мало равнодушно, и законодавац је добро учинио што је, ограничивши овде полицијску власт, пружио тим лицима једну важну гарантуру.

И заиста, када је објављивању продаје и тај циљ, да ова, ради добијања веће цене за пописано добро, буде што широм јавношћу окружена, онда није индиферентна ствар колико ће времена протећи од огласа до продаје. Јер мера јавности овде зависи од рока који продају од огласа раставља. Што је тај рок дужи, то ће и већи број појединаца за продају сазнати, те ће тако на овој бити и већи број надметача. Скратити сувише тај рок, то значи оглас начинити илузорним, пошто би се могло десити да, због тога, врло мали круг лица сазна за продају, услед чега би циљ који се жели огласом постићи био промашен. А тако исто злоупотребе које смо горе као могуће код тајних продаја нагласили и овде би се могле, премда у неколико мање, десити.

Рок који треба да протече од огласа до продаје обележен је у § 475.. Тај пропис прави разлику између ствари које вреде хиљаду динара или мање и ствари које вреде више од хиљаду динара. У првом случају, између објаве и продаје треба да протече бар петнаест дана а у другом бар тридесет. (Замена од 14. Јула 1898.). Дан огласа, dies a quo, и дан продаје, dies ad quem, не рачунају се у рок, тако да између та два дана треба да прође, најмање, *уних* петнаест односно тридесет дана (jours francs, као што се каже у француском праву).¹⁾ Из текста ових параграфа

¹⁾ Али се у тај рок рачунају празници који би се десили између објаве и продаје.

види се, даље, да законодавац води овде рачуна само од тога колико пописато добро вреди, а не и од тога да ли је оно покретно или непокретно.¹⁾ По ранијој редакцији § 475. било је четири разна рока, од пет, десет, двадесет и тридесет дана. Сада је пропис тога §-а простији. Наравно, да по оном правилу § 7. грађ. зак., које је данас постало и уставно начело (чл. 36. Устава), да закони не могу вређати стечена права, продаје извршене пре замене тога §-а грађ. суд. пост. од 14. Јула 1898. морале су бити подведене под стару редакцију тога прописа, и ако је о њиховој уредности суд решавао после замене од 14. Јула 1898.. Право заинтересованих лица, да оборе продају, извршену противно законским одредбама онога времена када је она била, јесте отечено право њихово које им нови закон није могао одузети.

§ 475. вели, да између огласа и продаје треба да прође бар петнаест односно тридесет дана, што значи, да је то минимум времена које, после огласа, мора протећи, па да буде продаја. Из чега излази, да тај размак времена може бити и дужи, а то ће рећи, да продаја не би била неуредна, ако би фактички протекло између огласа и продаје више од петнаест односно тридесет дана. Продаја због тога не би могла бити уништена. § 501., који побраја прописе чија повреда повлачи уништај продаје, предвиђа, истина, и § 475.; али, наравно, само тако имаћемо повреду тога прописа, ако је онај рок био краћи него што он то наређује. Противни случај није законом забрањен, што значи да је допуштен. У осталом, та околност да је после огласа протекло више него петнаест или тридесет дана само може бити корисна по заинтересоване стране, будући је она могла довести на продају већи број надметача, а тај факат опет могао је подићи цену пописатом добру.²⁾

¹⁾ Француски грађ. судски поступак (le code de procédure civile) садржи одвојена правила о принудној продаји покретних добара (la saisie-exécution, la saisie-brandon, la saisie des rentes), и то у одељку (titre) VIII., IX., X. и XI. пете књиге (чл. 583. à 672.), а о принудној продаји непокретних добара, у одељку XII., XIII. и XIV. исте књиге (чл. 673. à 779.). Boitard, Colmet-Daage et Glasson, *op. cit.*, II, p. 349 et suiv.. По чл. 617. тога законика за продају покретних ствари довољно је да је она један дан раније, пре дана продаје, објављена била. За непокретна добра важи друго правило: продаја њихова треба да буде преко новина, дакле без обзира на вредност пописаног непокретног добра, обзнањена највише *чetrдесет* а најмање *двадесет* дана пре него што се изврши (чл. 696., 697. и 698.). Boitard, Colmet-Daage et Glasson, *op. cit.*, II, p. 320, 350, 442. Дакле, као што видимо, француско право не држи се, код питања о размаку времена које треба да протече између огласа и продаје, оне исте разлике које и наш законодавац. У том погледу изједначава се са правом француским и право аустријско. За продају непокретних добара имамо, у овом последњем праву, § 169. а за продају покретних §§ 272. и 273. закона о извршењима од 1896. (E.xecutionsordnung). За лемачко право видети § 717. (за покретне ствари) и § 757. (за непокретна добра) нем. грађ. суд. пост. од 1877.. Gaupp, *op. cit.*, II, S. 440 und 499.; Fitting, *op. cit.*, стр. 641. und ff.

²⁾ За дужину рока од објаве до продаје видети решење II-ога одељења Касационога суда од 13. Јуна 1902., бр. 4.930.. Свет. Јавни, *Грађански судски поступак протумачен начелним одлукама оштите седнице Касац. суда и одељења и одлукама управних власти*. Глава осамнаеста: *О извршењу пресуде,*

Али у овом свом праву да пусти да од огласа до продаје протече више од петнаест односно тридесет дана, власт извршна није неограничена. Она је, поименце, ограничена одредбом § 464. који овако гласи: „Полициска власт дужна је пресуду или решење у свему извршити из покретних ствари најдаље за шест недеља, а из непокретности најдаље за три месеца, баш да би се највећа непокретна добра и у више страна продавати имала. Рок се овај рачуна од дана кога је извршна власт примила судски налог за извршење, или кога јој је на извршење поднесена извршна судска пресуда. (Допуна од 14. Јула 1898.)“. Шта разуме законодавац овде под изразима: „пресуду или решење извршити?“ Шта то треба она да учини па да се може рећи, да је она своју дужност испунила? Даније довољно да је само дужниково добро узела у попис, то је сигурно. То је, истина, један акат из реда извршења, али, сам за се, он није „извршење судске одлуке“. За ово нужно је, да је било продаје. Али је ли то доста? Мора ли бити и то да је поверилац и свој новац примио, па да се може рећи, да је одлука извршена? Не може се одговорити у опште афирмативно стога што, после продаје, настају или могу настати процесне радње које полициска власт не врши а због чијега одуговлачења, наравно, она не може бити одговорна. Тако, може против продаје бити изјављена жалба; даље, после продаје, махом, долази процедура позната под именом распореда новца која се дешава код суда. Тражити да је поверилац у горе обележеним роковима чак и новац примио, па да се извршна власт сматра за тачну, то би значило, као што смо већ рекли, извршну власт начинити одговорном за закашњења за која она није крива.

Стога ми мислимо, да је, у тим роковима, власт дужна извршити само оне радње које спадају у њену надлежност. Али, мора да их изврши све. Последња радња то је продаја. Ако је, дакле, полициска власт у року од шест недеља, односно три месеца, изложила продаји добра дужникова, она је учинила оно што јој наведени § 464. налаже.

Из овога излази да полициска власт, при одређивању онога рока који мора протећи између огласа и продаје, треба да пази на то да, и поред тога што би она тај рок преко петнаест односно тридесет дана продужила, продаја буде после шест недеља односно три месеца, рачунајући од дана означенога у допуни § 464. од 14. Јула 1898.. Иначе, она ће бити одговорна дисциплински, а евентуално и грађански, за одуговлачење извршења, по § 500. а..

Али тај факат, што је између огласа и продаје прошло више него што треба по § 464. не даје право заинтересованим лицима, да траже поништај продаје. За-

у *Полицјском Гласнику*, 1904., број од 15. Августа, стр. 250.. „Рок овај (од 15 и 30 дана) не може се реметиати при продаји овајањем на парчад, ако су сва парчад предмет једног огласа“; реш. одељења Касац. Суда, од 27. фебруара 1890., бр. 738., С. Јавни, *Op. cit.*, *Пол. Гласник*, 1904., бр. од 15. Августа, стр. 250..

конодавац такав узрок уништаја не предвиђа, а правило је да се продаја сматра за неуредну и да се, као таква, може уништити само онда ако није испуњена таква нормалност за коју је закон изречно казао да њено неиспуњење повлачи уништај продаје. Често, у осталом, тај факат да је од огласа до продаје протекло дуже време него што законодавац налаже неће, као што смо казали, бити од штете по повериоце. Али, ако је тај размак времена сувише велики може се десити и обрнуто, то јест да заинтересована лица буду оштећена. И заиста, у једном таквом случају публика која се извештава о дану продаје могла би овај, зато што је он давно објављен, сметнути с ума, и на тај начин на продаји бити малобројна, услед чега би и излицитирана цена била мала. Стога је законодавац требао да предвиди и један *максимум* времена који може протећи од дана огласа до продаје, тако да би, у противном случају, заинтересована лица имала право уништити продају као неуредну. По садашњем законодавству, заинтересована лица, ако су била оштећена услед сувише великог размака времена од огласа до продаје, могла би једино тражити накнаду штете од одговорног полициског органа. Али, ако овај није пренебрегао онај рок у § 464., он не би могао одговарати, без обзира на то што је од објаве до продаје прошло доста више од петнаест односно тридесет дана. У размацима времена, одређених §§-има 464. и 475., полициска власт се креће дискреционарно.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

Живојин М. Перић

„О ДОКАЗИМА У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ“

(На „одговор“ г. Др. Бож. В. Марковића, ван. проф. права на универзитету на наш приказ његове књиге под горњим насловом).

Пре кратког времена приказали смо у овоме листу књигу г. др. Бож. В. Марковића, ван. проф. права на универзитету, под горњим насловом, сматрајући да појава оваког једног дела треба да буде пропраћена и исто оцењена, јер се у нашој правној литератури ретко појављују већа научна правна дела, а и оно што се појави, махом пролази без критике.

У овоме нашем приказу књиге г. др. Марковићеве „о доказима у крив. поступку“, ми смо учинили и неколико напомена о извесним *погрешним* објашњењима г. Др. Марковића неких законских одредаба нашег кривичног поступка, која се налазе у овој књизи, а тичу се *доказа*, изложивши и друге неке махне и непотпуности овог дела у објашњењима извесних предмета и законских прописа о истима. Све наше наводе у овој критици о предметима које смо третирали, побијајући погрешне коментаре г. Др. Марковића, ми смо документовали аргументима црпеним студијом науке крив. поступка и праксом наше јудикатуре, која је константна у питањима која смо третирали. По дужности савесне критике изнели смо и *добре* стране овога дела и

изрекли потпуно објективан и беспристра- стан суд о истом.

Писац књиге г. Др. Марковић, у место да усвоји наше умесне примедбе на његова „објашњења“, чију смо погрешност доказали, а изнели их у доброј намери, у самом циљу коме тежи и г. Др. Марковић, то није учинио. У бр. 19. 20. и 21. овог листа г. Др. Марковић одговорио нам је на наше примедбе, остајући и даље при истим конклузијама о спорним тачкама у нашој дискусији, трудећи се да докаже да су правилна његова „објашњења“, а наше примедбе неумесне.

Спорна питања у овој дискусији ми смо у нашем приказу ове књиге г. Марковићеве дискутовали начелно, објективно, дајући разлоге за сва своја тврђења и побједили закључке г. Марковићеве пристојним тоном и онако како се то тражи у једној овако озбиљној научној дискусији. Г. Др. Марковић на против, у поменутом свом одговору, трудећи се да побие наше наводе огрешио се о ово основно правило уљудности и објективности које важи за сваку озбиљну стручњачку контроверзу. У оскудици научних разлога којима би побие наша тврђења и одбранио своја погрешна објашњења г. Марковић прави неке недопуштене алузије на наша излагања, као што је н.пр. ово: како бих ја „учинио науци велику услугу, кад би своје мишљење објавио у ком од угледнијих европских стручних часописа“ (као што то ради сигурно г. Др. Марковић!), како „не знам шта је увиђај“ како немамо „спреме колико његов најслабији ђак, како је закон „у сигурним судијским рукама“ ит.л. мислећи да ће тиме побити наше наводе и одбрани своје накарадне коментаре. Већ и само ово довољно је да докаже колико је озбиљан овај писац који се служи и оваквим аргументима у једној чисто начелној, научној полемици, и ако му ми нисмо дали у нашој критици никаквог повода на овакав начин одговарања ни тоном којим смо се служили, ни иначе.

Доктринар и прави научник коме „правилна примена закона“ збиља лежи на срцу, радовао би се свакој објективној начелној дискусији којом се пречишћавају спорна питања и утврђује једно правилно гледиште у науци о истима, ма се и не слагао са противним мишљењем о предмету контроверзе, јер иста користи баш самом оном циљу, осигурању правилне примене закона у коме се и води. Г. Др. Марковића на против изгледа да љути оваква дискусија и зато ваљда и употребљује онај свој онакав тон бранећи своја „објашњења“ какав не приличи овој дискусији. Или можда г. Др. Марковић мисли да је он толико ауторитативан у овој бранши науке да кад он нешто тврди о каквом предмету да је то догма и *incontrovertible*. Нико не сме ни помислити да може бити и другчије, а најмање усудити и да то доказује. Лепо мишљење о својој догматичности само на жалост изловано у самом њему, јер г. Др. Марковић још није створио о себи репутацију у правничком свету да је он у своме фаху ма и онолико ауторитативан колико су други наши аутори ове науке као н.пр. г. др. Радовић, па су ипак њихова миш-

љења критикована и дискутована, а како изгледа неће је ни стећи. Искрено кажемо, због овога оваквог његовог одговора ми смо се размишљали: да ли да у опште и дискутујемо даље са г. Др. Марковићем о спорним питањима „у овој дискусији, јер видимо са каквим научником“ имамо посла. Што то ипак овде чинимо то већ није више ради г. Др. Марковића, кога као што се види не могу убедити никакви аргументи, па ма их црпели из најбољих стручних дела, него ради оних који би можда још могли тражити каквог ослонца у „објашњењима“ г. Др. Марковићевим у практичној примени науке из које је предмет ове дискусије. Осим тога, не може се допустити да се под видом научних коментара уноси заблуда и пометња у питањима о којима су сви они који примењују закон у пракси одавно на чисто. Стога ћемо се позабавити мало „одговором“ г. Др. Марковића и његовом књигом.

* * *

У материји *увиђаја* у спору је на првом месту питање: да ли је следник по нашем кривичном поступку, безусловно дужан да код дела која *остављају трагове одмах предузме увиђај чим сазна да је учињено такво дело или закон то не тражи, већ оставља увиђавности следника ово вршење увиђаја?*

Цитираћемо пре свега, и опет § 54. нашег кр. пост. о овом питању:

„Ако би се на ком месту или лицу налазио траг казнивог дела, ислеђујућа власт сама ће се о том трагу уверити и старати се да се он не изгуби“.

Г. др. Марковић у својој књизи: „о доказима у кривичном поступку“ у објашњењу овог §-а тврди: „да се смисао § 54. *нема узети* тако: да је следник „безусловно дужан предузети увиђај чим сазна да је кривично дело, које је у питању за собом оставило неке трагове и ако би се по тексту његовог могло узети да је то следникова дужност“ (стр. 147).. „да ово наређење дакле не принуђава „већ само упућује следника и од његове „обазривости и увиђавности зависи хоће ли извршити увиђај или не, при чему „се има да руководи циљем увиђаја као и „циљем саме истраге“ (стр. 150 и 151).

Ми смо у нашем приказу књиге г. д-ра Марковића казали: да је овакво објашњење и придавање смисла § 54. кр. пост. т. ј. овакво решење постављеног питања, апсолутно погрешно и противно закону. Рекли смо даље, да је следник по овоме законском пропису дужан, обавезан: да код дела која у опште остављају трагове изврши и то одмах увиђај и учини претходне констатације места извршења, предмета и осталог, што се односи на само кривично дело које оставља за собом трагове, без обзира на то да ли ће се овим увиђајем који ће он извршити утврдити што или не.

Г. д-ра Марковића просто је револтирала ова наша примедба на његово објашњење. У своме одговору на ово наше умесно тврђење, г. др. Марковић каже: како је „наше резонување нетачно, неосновано“, како не знамо „шта је увиђај“,

и покушава неким мизерним разлозима да докаже тачност свога „објашњења“ § 54.

Наше тврђење о облигатној дужности следника да изврши увиђај у случају о коме говори § 54. нашег кр. пост. ми смо засновали баш на самом тексту овог §-а, за који и сам г. д-р Марковић признаје: „да би се по тексту његовог могло узети да је то *иследникова дужност*“. Рекли смо: да саме оне речи § 54.: „ислеђујућа власт.. сама ће се о том трагу *уверити* и *старати се* да се он не изгуби“, — показују да је овај законски пропис *императиван* и да баш принуђава следника на ову дужност вршења увиђаја у случају који предвиђа, ако хоће да испуни деликатну мисију следника која му је поверена. Ове речи текста садрже обавезу, налог, а не просто овлашћење, какав им смисао придаје г. др. Марковић. И друге разлоге за поменуто наше тврђење у овоме питању ми смо изложили довољно јасно и опширно у бр. 8. и 9. овога листа и упућујемо на њих. Овде ћемо само дискутовати о наводима г. др. Марковића у његовом одговору којима је покушао да потре наша тврђења у овој ствари. Треба имати на уму само то да је реч о *делима која остављају трагове, (delicta facti permanentis)* као н. пр. убиство, разбојништво, паљевина, опасна крађа, т. ј. таквим за које се по самој њиховој природи може у напред мислити да су остала „траг на ком месту или ком лицу“ као што каже наш законодавац у § 54., јер о тим делима и јесте реч у овоме законском пропису. Код ових дела, тврдимо ми и опет, а то ће тврдити сваки практичар, који зна шта се хоће овим законским прописом, да је следник, у ислеђењу ових дела, *безусловно дужан*, и то *одмах, баш чим сазна за извршење* кога од истих, да изврши увиђај и учини поменуто претходне констатације о којима говоримо.

„Ја хоћу, — вели г. Др. Марковић у „своме одговору, — да следник зна шта „ради, да буде свестан сваке своје радње, а не да буде проста машина, па чак и „комичан излазећи на лице места да види „нешто, што му или никако не треба или „што је у напред већ несумњиво доказано“.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

Милош Станојевић
судија.

ПОСТУПАК ПОЛИЦИСКЕ ВЛАСТИ

ПРИЛИКОМ ИСТЕКА УГОВОРА О ЗАКУПУ
(§ 356. в. К. З.)

Овај поступак регулише § 356. в. К. З., који гласи: „Ако кираџија или закупца, коме је рок закупа истекао, или му господар закуп на време отказао (§ 701. Г. З.) неће на захтев господара из закупног добра да изађе, полициска власт ће му наредити, да се у року од једнога, а најдаље до три дана из закупног добра исели; и, ако он то не учини било хотично, било из узрока који га по закону не оправдавају, власт ће га силом из добра истерати и за непослушност казнити затвором од 1—10 дана или новчано од 5—50 динара.

Кираџија или закупац може само пуноважном писменом исправом доказивати да рок закупу није истекао, или да је продужен; иначе, у недостатку тога доказа, полицијска власт ће и поред тога, што би кираџија или закупац наводио да је закуп усменим уговором са господарем продужио, поступити по првом одељку §-а, а кираџији или закупцу остаје право, да тражи код суда накнаду штете од господара, ако је кривицом овога оштећен.

Ако би било сумњиво да ли је рок закупа истекао, полицијска власт ће упутити господара надлежном суду решењем, противу кога нема места жалби, и закупац се не може из добра изгонити“.

Цитирани § регулише поступак полицијске власти у два случаја: тада кад је уговор о закупу истекао и тада кад је закуп по грађ. закону благовремено отказан. Ми ћемо се забавити само првим делом, т. ј. случајем кад је закуп истекао.

а) *Правна природа овога законског прописа.* Правни однос који се овим законским прописом регулише у суштини је процесуалне грађанско-правне природе. Он наређује начин поступања полицијске власти у разноврсним грађанским споровима, који се могу појавити између закупца и закуподавца приликом истека уговора о закупу. Полицијска власт ту има својим ауторитетом да заштити очевидна или по закону призната права против сумњивог права. Она најпре *наређује* како треба да буде. Онога ко се не покори она *принуђава* на покорност, и најзад га *казни*. У директном односу са садржином: закупним уговором, стоје само прве две мере: наредба и принуда, које грађански процес признаје. Трећа мера, казна, нема директне везе са закупним уговором, већ она долази само као реакција јавног поретка противу лица, које се његовој наредби није хтело покорити, без обзира на садржај те наредбе. Закупац се, као што и закон каже, казни „за непослушност“. Ову грађанскоправну природу цитираног законског прописа ништа не мења факт што је он унет у Казнени Законик. Отуда, приликом тумачења његове садржине, допуштено је служити се законском и правном аналогијом, и путем аналоге примене попуњавати законске празнине, чега никако не би смело бити кад би овај пропис био кривично-правне природе.

б) *Правна природа радње полицијске власти по овом законском пропису.* Кад полицијска власт изриче казну према непослушном закупцу, дејствује она тада као судећа власт и њене пресуде иду, у случајима кад то закон допушта, на разматрање првостепеним судовима, чија се надлежност одређује по правилима грађанског поступка.

Кад пак полицијска власт примењује цитирани § у његовој грађанскоправној делу, поступила она ту само као административна власт. Спор који њој као надлежној у решење спада јесте *државински*. Поводом закључења или постојања уговора о закупу између парничара породио се спор. У томе спору полицијска власт не одлучује која је страна у праву. На

против, за расправу тога питања једино су судови надлежни. А полицијска власт има само да одреди: код које ће од спорних страна бити у државини закупна ствар, докле редован суд спор не пресуди. Овај државински спор полицијска власт расправља решењем, на основици јачег и слабијег права, па слабију страну упућује на редовну грађанску парницу. Отуда у овоме државинском спору не могу парничари пред полицијском влашћу снагу свога права доказивати свима доказима из грађ. поступка, већ само онима који обликом својим искључују сумњу у своју доказну снагу, и који не треба најпре да буду цењени, па тек онда признати. С тога никад не може полицијска власт одређивати јаче право сведоцима или заклетвом, већ, готово једино: признањем, писменим исправама и законским претпоставкама. За разматрање ових решења полицијске власти надлежни су такође првостепени судови.

в) *Грамматичко и логично тумачење овога законског прописа.* По првом ставу §-а полицијска власт може да нареди и принуди на исељавање и да за непослушност казни. Виће принуђен и за непослушност кажњен само онај закупац, који се не би могао оправдати што се наредби није повиновао. Разлози правдања су једним делом у грађ. поступку, али у највише случајева оставља се увиђавности полицијске власти да процени: да ли је закупцу било могуће да у одређеном року по наредби поступи.

У другом ставу §-а вели се: „кираџија или закупац може само пуноважном писменом исправом доказивати да рок закупу није истекао или да је продужен“. За два случаја дакле закупац треба да има писмену исправу: 1) ако доказује да рок закупа још није истекао; и 2) ако доказује да је рок закупа продужен. Сад се у другом ставу § продужује даље: „Иначе, у недостатку тога доказа, полицијска власт ће и поред тога, што би кираџија или закупац наводио, да је закуп усменим уговором са господарем *продужио*, поступити по првом одељку (наредити му да се исели). Овде се расправља шта ће радити полицијска власт у случају под 2 тј. тада, кад закупац тврди да је он у договору са закуподавцем продужио рок закупа. У целом другом ставу међутим остаје neodговорено шта ће радити полицијска власт у случају кад закупац тврди да рок закупу још није истекао. Закон је најпре оба случаја саставио, па их по том раставља и за други случај, вели одмах у другом ставу §-а шта ће се радити, а за први случај он даје одговор тек у трећем ставу §-а, као засебно, оделито решење.

У трећем ставу вели се: „Ако би сумњиво било да је рок закупа истекао, полицијска власт ће упутити господара надлежном суду... и закупац се не може из добра изгонити“.

У овакво тумачење ако оно хоће да се тиче и усменог и писменог уговора о закупу буди сумњу стилизација почетка става II, јер се тамо тражи писмена исправа и за доказ тога да рок закупу није истекао. Тај спор о истеку уговора може

се породити и на случај закљученог писменог и усменог уговора. Чим закон у почетку другог става тражи писмен доказ о томе да рок уговора још није истекао, да ли се онда не може узети да оне речи у трећем ставу „ако би било сумњиво, да ли је рок закупа истекао“ значе да ће „сумња“ постојати само тада ако закупац писменим доказом тврди а рок није истекао, а чим он и такав доказ нема има се безусловно истерати из закупа? Кад законодавац у II одељ. §-а истиче нарочито *усмен* уговор о продужењу рока, он то чини на супрот претпоставци да је први закључен уговор био писмен, па зато и за спор о року трајања уговора закон тражи писмен доказ. Из овога се закључује да цео § 356. в. предвиђа само тај случај кад је закључен уговор био писмен. Међутим савршено је нерешено по закону питање шта ће да ради полицијска власт ако је први уговор био *усмен*. Поступак тај међутим да се извести само путем законске и правне аналогије.

Још једну празнину има наш закон. Он наређује шта да се ради у случају спора о томе је ли рок закупа истекао, т. ј. како гласи уговорна клаузула, даље у случају спора о томе је ли једном утврђени рок продужен, али не регулише и случај шта да се ради у спору кад једна страна тврди да је један уговор о закупу истекао, па је по том накнадно закључен нов уговор, те се води спор око тога: постоји ли уговор у опште или не постоји. И то се питање може решити само путем аналогije.

г) *Преглед спорова и решења о њима поводом истека уговора о закупу.* Уговор о закупу је консенсуалан уговор, закључује се простим споразумом странака, те отуда може бити и усмен и писмен. Ми ћемо разматрања чинити најпре у једном па онда у другом случају. (СВРШИНЕ СЕ)

Живко Топаловић
суд. писар

БЕРЛИНСКА ПОЛИЦИЈА

(СВРШЕТАК)

Старање о сигурности владоца и његова дома чини најважнији задатак политичке полиције. За тај специјални задатак не постоји неко засебно одељење са стално одређеним службеницима за ту службу, већ се свакодневно по распореду из свију егзекутивних чиновника политичке полиције одређује извештајни број, који дотичног дана као дежурни при президијуму морају сваког момента бити готови да изађу на линију куда владалац буде пролазио. То дежурно одељење сачињава један комесар и потребан број наредника и шуцмана. Маршалат или који од крим. шуцмана политичке полиције који се у двору налазе извештавају благовремено полицију кад владалац или који члан његове породице жели где да изађе и онда ово дежурно одељење на пола часа пред његов излазак излази на линију. Према правцу и дужини пута дежурни комесар распоређује ниже особље, возећи се у аутомобилу осмотри целу

тинију пред владаочев пролазак и, по том, заузима место тамо, где владалац има да дође. Када овај дође на одређено место и ако се унапред не зна колико ће се он тамо бавити и којим ће се првцем вратити онда комесар то знаје од ађутанта и према томе наређује може ли са поредак за кратко време ради одмора чиновника прекинути и која се линија у повратку има да поседне. Чиновници се налазе међу публиком, коју пажљиво али сасвим неприметно осматрају. Кад им се неко учини сумњив они му ближе приђу, заподену разговор и држе га у очима. Ако се и сувише учини сумњивим, онда га изведу на страну и траже легитимације, којом се приликом увере да нема шта од оружја по џеповима или га по најближем униформисаном шуцману пошаљу у кварт. Али ово се ради у крајњим случајевима, јер се органи политичке полиције без преке потребе не смеју као такви испољавати. Њихово понашање мора бити такво, да се у публици апсолутно не могу упознати као полицијски органи. Они који својим понашањем падају у очи удаљују се из политичке полиције као неподесни. Ма куда цар да иде он увек пролази чувеном улицом „Испод Липа“, чији простор од 1000 метара дужине у тим случајима узима увек по 20 крим. шуцмана политичке полиције, па и на тако малом растојању постављени ипак тако вешто удешавају своје држање, да нико и не слуги да их ту има толико.

Униформисана полиција такође се појачава у улицама куда ће владалац проћи. Они с једне стране одржавају ред, а с друге осматрају публику. Тада не морају ни цара поздравити, већ му, шта више, према потреби могу бити и леђима окренути, држећи публику у очима.

У самом двору и око њега налази се свакодневно изванредан број униформисаних шуцмана и цивилних из политичке полиције, којима је поглавита дужност да се старају о царској сигурности и да пазе на све што се у и око двора дешава.

Када цар путује или се налази у ком другом месту ван престонице онда га увек прате по неколико чиновника берлинске политичке полиције, 1—2 комесара и по неколико крим. шуцмана, који се на смену свакодневно налазе у царској околини и са тамошњим полиц. властима старају се о његовој сигурности, одржавајући стално везу и са својим шефом у Берлину ради прибављања евентуалних података о сумњивим личностима које би се појавиле у царској околини. Успутне власти куда цар пролази благовремено се о пролазу извештавају, те ове целу железничку пругу или пут којим ће проћи, поседују, старајући се да то изврше што више са цивилним органима, а униформисане да тако поставе, да не падају много у очи. Цар хоће да зна да је полиција увек око њега и да је добро чуван, али не жели да се она примећује, те полицијци о томе његовом назору морају строга рачуна да воде.

Ну ипак као најсигурније средство за владалачку сигурност је тачна и јако развијена поверљива служба у свима друштвеним слојевима, а особито оним који

су противни монархиском режиму и постојећем државном и друштвеном уређењу, дакле међу анархистама на првом месту и онда међу социјалистима, као и удружењима и колонијама страних народности, нарочито оних који су према Немцима непријатељски расположени, а, за тим, и јакој контроли над странцима.

Нижи егзекутивни органи политичке полиције, који се и овде зову као и код кривичне полиције криминални наредници и криминални шуцмани, узимају се из најинтелигентнијих и најокретнијих униформисаних органа — шуцмана — а у првом реду оних који знају који страни језик. Они који не знају стране језике а подобни су за ту службу упућују се нарочитим професорима који дају лекције из страних језика и с којима полиција склапа уговор, па они код њих догле уче одређени му страни језик док професор, који се унапред закључе на савесну наставу и чување тајне, не изда сведочанство, да одређеним језицима могу потпуно да владају. Тако сваки извршни службеник политичке полиције влада бар по једним страним језиком.

Изузетно се за криминалне шуцмане могу узети и лица грађанског реда, која покажу особите подобности за политичку службу, али у врло малом броју (свега 50 лица и за кривично и за политичко одељење). Таква лица радије задржавају као незваничне поверљиве, агенте, јер се у пракси показало да цивилна лица као чиновници (нижи — шуцмани и наредници) немају оне сигурности и оданости служби, као дисциплиновани дугогодишњи подофицири, из којих се шуцмани лиферију.

И за комесаре у политичкој полицији узимају се интелигентни људи са финим манирима, јер често долазе у такве положаје, да морају уметно играти разне друштвене улоге.

Поред систематских плата као и код кривичне полиције егзекутивни органи имају овде додатке на стан, на одело и на издатке око вршења службе.

Са овим смо завршили излагање о организацији и раду берлинске полиције, при чему смо се старали да се дотакнемо свију њених главнијих делатности, у колико је то допуштао обим овога листа. Међутим било је и ствари, нарочито код политичке полиције, о којима нам је дужно поштовање према указаном нам љубазном и срдечном гостопримству налагало, да о њима не говоримо овако јавно због њиховог поверљивог карактера.

И ако би се понечему у организацији берлинске полиције могла учинити понека замерка, то ипак ишчезава према извршности и целисходности њенога уређења као целине. Као год што се у целој држави свуда огледа ред, сталност, дисциплина, преданост службеника своје позиви и послу ит.д., тако и овде у овом огромном надлештву цео организам функционише тачно као један добар часовник. Отуда су и њени резултати у сравњењу са другим велико-варошким полицијама врло повољни.

Жив. А. Лазић

ПОЛИЦИЈСКИ ПСИ

У средства којима се данашња полиција служи да одговори својој тешкој задатку: да спречи чињење кривичних дела и да пронађе учиниоце оних дела која су већ учињена, долазе *полицијски пси*.

Полицијски пси су нарочито дресирани да послуже као помагачи полицијским органима у ноћној служби.

Употреба полицијских паса је врло скорашња, али корисност њихова тако је се брзо доказала да сад све боље уређене полиције, па чак и неке паланчанске, имају одељење коме је задатак да негује и обучава полицијске псе.

У последње време заинтересованост за полицијске псе много је већа. Колико се интересују полицијски органи због користи које имају од тих паса, толико се још више интересује јавно мњење поред боље безбедности још и због необично интересантних случајева где су пси показали успеха.

*

Пре него што почнемо детаљније излагање о полицијским псима, изнећемо овде уређење *Ноћне Страже* у Гану (Белгија) која варош највише и употребљава псе као помагаче полицији.

Ноћна стража (*Le service de police de nuit*) у Гану састоји се из сто и неколико стражара (*le garde de nuit*) и 30 паса. Стражаре контролишу ноћни контролори, којих има 8, и један инспектор полиције, који контролише и контролоре да ли и они врше своју службу. Сви стражари униформисани су и наоружани су револверима, а носе уза се бележник, трубу за дозивање, лисице и лампицу (*lanterne*) којом се служе само у случају особите потребе.

Реон варошки је подељен на 111 стражарских места. Свако место захвата извесан број улица, пијаце, кеја, које је угодно обићи, а места су тако подељена стражарима да се они увек могу наћи у помоћи један другоме. Обилажење самих места стражар врши било у једном или у другом правцу али увек по утврђеном плану тако, да контролор, који контролисање врши по својој нахођењу, може знати час и место кад и где може наћи стражара. Стражар своје место не сме оставити без неопходне потребе, чак и свако неоправдано задоцњење казни се.

Служба почиње у 10 часова увече а свршава се у 6 изјутра. За то време ни стражари ни контролори немају одмора, али се зато преко дана не употребљавају ни на какву службу. У случају да би се морали употребити и преко дана они за тај рад добијају и особену награду а ноћна им се служба смањује.

Пре него што ће отићи на стражарско место стражари се скупљају по секцијама на једном одређеном месту. Ту их контролори прозивају, побројавају им главне дужности, дају им упуства и обавештења и контролишу их да ли су понели револвер, бележнике, трубе, лисице и лампе.

При повратку са службе стражари су дужни извести контролоре о свему ономе што је се десило после пошто су

их они „на лицу места“ контролисали, а контролори по свршеној служби подносе рапорт инспектору. У рапорту означају које су стражаре контролисали, где су их и у које време нашли; том приликом рапортују и о свима појединостима које су за време службе запазили сами или су им стражари доставили.

*

Тако је уређена Ноћна Стража у Гану, али њену тежку службу олакшава и чини да има што више успеха употреба извешбаних паса.

Оно што је највише препоручило псе за помоћнике полицијских органа јесу, на првом месту, добре особине паса. Поред тога што је пас згодне форме, чврст, лак, издржљив, он има и потребних унутарњих особина. Он је храбар, схватљив, послушан и веран. Један поглед ока довољан је па да разуме вољу свога господара и готов је да се жртвује за њ. И после, пас има вилице које задају страх и најдрскијим злочинцима, јер и они не смеју да пуцају да не би правили ларму немајући се често чиме бранити противу пса.

Поред свега овога неговање и обука ових, паса, према користи коју они чине јавној безбедности, не кошта много, нарочито што се повећавањем број њиховог смањује број људи којима су послови били поверавани. Има, пак, прилика где су особине пса у преимућству над човечјим. Пас је у стању већи простор и за краће време проћи и прегледати; сваки кутак, и тамо где човек не би могао, он је у стању да обиђе и да оџуши, нарочито тамо где полицијски орган не би хтео да остави траг о своме доласку. Пас је у стању гонити кривца и преко воде и у томе нити га задржава свлачење одела нити се боји да се удави јер је са знањем о пливању окоћен; тако исто пас може прећи преко танкога леда, лакше и брже прескочити високе ограде или дубоке и шире шанчеве.

Пси који се употребљавају за помагаче полицијским органима узети су из реда овчарских паса. У Гану употребљавају белгиске овчарске псе а добављају их и из Француске. Пси се обично куповином набављају кад им је 6 месеци. Набављено псето уводи се у списак у коме су означени потребни подаци: име, датум окоћења, датум пријема, име и стан лица које га је продало, цена којом је плаћено и пол. Ако псето било из каквих узрока престане да буде помагач полицијских органа онда се оно исписује из списка где се назначује узрок престанка.

Полицијски пси чувају се у затвореном и одвојеном простору, у штенарама нарочито за њих направљеним. Штенаре могу бити као и друге зграде начињене од разог материјала. Ближи надзор води над сима нарочито лице, које ту има и стан и које сваке недеље једном пере и дезинфицира штенаре. Дезинфекција се поред осталог врши и кречењем два пут годишње.

Пси су по цео дан затворени у штенарама, женке су засебно. Преко целог дана пси не долазе у додир са публиком,

а пуштају их сваког дана два пут у двоориште и то по један сат.

Чувар их два пута дневно храни, први пут у 7 сати пре подне а други пут у седам сати у вече. Као храна даје им се хлеб, пиринач и месо који могу бити различито спремљени. За време ноћи сваки пас добије још по један већи комад хлеба. У Гану обично псу за један оброк дају 1.750 грама хране. За време службе коју пас почиње око 10 сати у вече а свршава око 6 изјутра пас не добија никакву храну.

Сваке недеље по један пут псе и штенаре прегледа марвени лекар, који издаје потребна упутства у неговању и предузимању потребних мера за обезбеђење здравља паса. Чак се успоставља и мала апотека да је при руци ако затреба.

Издржавање једнога пса у Гану кошта од прилике 28—30 сантима дневно, што за 30 паса износи годишње 3.283 фран. Према овоме лако је увидети колико би се морало више издати кад би се место паса повећао број људи макар и за трећину од броја колико је паса.

Сваки полицијски пас има и свој прибор, који састављају:

1. Литар, који пас носи о врату, а направљен је од коже два прета широке. Са доње стране на литру висе „медаља“ од цинка на коју су урезани реч „полиција“, име пса и дан окоћења;

2. Покровчић, који пас за време хладноће и кише носи на леђима. Покровчић се прави од какве топле и лаке материје и опточава се кожом. За кожну огрлицу закопчава се једним дугметом а испод трбуха двама каишима. Покровчић покрива пса од врата до репа захватајући добро обе слабине, али тако да ни мало не спречава пса у слободном кретању; и

3. Корпица, која се псу меће на њушку приликом извођења на посао и коју пас носи све док његов вођ не увиди потребу да је скине. Корпа се псу меће да не би уз пут и на месту где има да врши истраживање што год јео или да не би кога ујео. Прво је у толико потребније што сумњиви људи могу бацити псу и отровне ствари.

Корпица која има облик чаше прави се од гутаперке и избушена је руницама које омогућавају пса да дише и пије воду. На корпици има два каиша широка 10 см. који се утврђују за кожну огрлицу (литар), а корпица се везује за огрлицу и још једним каишем који је тако удешен да кад се он извуче њушка је слободна и пас може да се брани.

*

Првих 15 дана пошто се псето набави оно се затвара у штенару и навикава на послушност, затим стражар кога ће оно после пратити води га с вечери на место где су скупљени стражари целе секције а одатле на стражарско место, на коме ће то псето вршити службу. За све ово време псето упознаје стражаре. Обично сваки од њих труди се да псето придобије и храни га. Пошто псето упозна све кутеве свога места обучава се у трагању, да врши извидницу, да на команду напада, да се врати вођи на први знак, да

иде напред, да заостане позади или са стране, да прескаче препреке, да скаче у воду, да брани вођу, да гони непознате који беже и оне што носе велике пакете, да огласи ако нађе кога где сакривена, и обучава се нарочито да се не упознаје с другима сем са полицијским органима и да публику, у опште, мрзи.

Ово обучавање траје 3 месеца. Испрва, за један месец, врши се 2—4 сата дневно, а после се то време све више повећава тако да се псето навикне да издржи и 8 сати. Пас који за то време не покаже успеха замењује се другим.

На стражарско место пас се изводи на узици да не би кога уз пут напао, а на самом месту где има да врши службу носи стално корпу на њушци све докле док се не покаже потреба да му корпу треба скинути. У том случају вођ притрчава псу и скида му корпу како би за напад био спреман. Пас се и сам научи да се нађе ближе вођи кад му треба скинути корпу, коју је, видели смо, врло лако скинути.

Над самим обучавањем паса води надзор нарочито контролор коме је то једини задатак и који ту службу врши у грађанском оделу. Тај контролор је у грађанском оделу за то, да би према псу представљао странца, да изводи нападе на пса и његовог вођу и да у опште изазива код пса нерасположење према публици.

Пса прати увек један исти стражар и врши истраживање увек на једном одређеном простору. Али се пас тако исто навикава да се покорава и сваком другом униформисаном полицајцу.

То је у главноме служба полицијских паса, али у последње време одушевљени полицајци покушавају да псе толико извешбају да могу и дању и на ма ком месту трагати и наћи непознатог учиниоца кривичног дела, што ако се оствари даће неизмерне користи. Али и резултати који су и до сад постигнути употребом полицијских паса заслужују сваку пажњу те би се проба могла и код нас учинити.

Душ. Николић

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општине ливадичке, актом својим Бр. 1887, пита:

„Свештеник овд. актом својим од 4. маја тек. год. обратио се суду овом са молбом, да му од извесног лица наплати ресто таксе 4 динара за спроводно опело до гробља које је извршио над његовим поч. оцем, признавајући, да му је на име отплате ове награде дато 8 динара.

Кад је суд од дужника потражио 4 дин. он је одговорио: да свештеник нема право на ово своје тражење, јер по закону о уређењу свештеничког стања он има права од њега да наплати за опело велико с водицом 4 динара и за спровод до гроба 3 дин. свега 7 дин., а он му је

положио 8 дин., према чему дао му је више 1 дин.

Кад је свештенику саопштен овај одговор, он је изјавио: да дужник има да му плати за опело с водицом 4 дин.; за спровод до гроба 3 дин., за читање псалтира 4 дин. и за 5 кађења — прекада по 0:20 дин. — 1 дин. што укупно чини 12 дин., а толико он и потражује од овога.

Суду овом јасно је, да свештеник има право на награду за опело с водицом 4 дин. и за спровод до гроба 3 дин., али му није јасно: има ли право на награду за читање псалтира и за извршених 5 кађења — прекада. С тога да се при извршењу ове наплате не би огрешио о закон и о своју заклетву, суд овај моли уредништво да изволи преко „Полицијског Гласника“ дати по овоме потребно објашњење.

— На ово питање одговарамо:

Поред опела и спровода, свештеник има право да наплати и сваку прекаду, коју учини над кољивом, наравно према правилима службе а не произвољно (тач. 15. чл. 8. закона о уређењу свештеничког стања).

Исто тако, он има права да наплати 4 динара за читање псалтира, кад то родбина умрлог захтева (т. 18. чл. 8. поменутог закона).

И, кад свештеник тврди, да је ове свештенорадње извршио, онда треба тражену суму наплатити.

За жаљење је, међутим, да је до овога питања у опште и дошло, јер су и свештеник, и парохијанин који је тужен, па и сам општински суд, могли учинити са своје стране што треба, да до овога не дође.

Тако: парохијанин није требао да закида зараду свештенику из пијетета према своје покојнику; свештеник је требао да убеди парохијана, како је порицање обвезе у опште ружна ствар, и како обзира према своје свештенику треба да су много шири него што их је он имао; и, на послетку, општински суд, већ и по самом своје задатку требао је да узме на себе дужност, да ову ствар расправи путем равнања и попустљивости с једне и друге стране.

II

Деловођа општине мало-пожаревачке пита:

„Пореско одељење казнило је, маја месеца ове године, два грађанина ове општине, што нису таксом оптеретили облигације, по којима су издали новац под интерес.“

Ове облигације потврђене су код општинског суда, као надлежног, и плаћена је такса, коју општински судови наплаћују по закону о таксама.

Овакав поступак одељења учинио је, да сада сви носе своје облигације средској власти и тамо их тврде, те је, тако, каса општинског суда изложена осетној штети.

Да се не би штетила општинска каса и грађани излагали труду и одласку до средског места, моли се уредништво за обавештење: може ли неко бити кажњен по закону о таксама, кад је облигација

потврђена код општинског суда, с обзиром на вредност, или не?“

— На ово питање одговарамо:

По § 192. грађ. судског поступка, општински судови тврде облигације у вредности до 200 динара, и по т. 97. а наплаћују за ову потврду 2 дин. таксе у новцу, у своју корист.

Овако потврђене исправе долазе у ред јавних исправа (§ 187. грађ. суд. пост.) и свака власт мора их у том својству примати, нити оне подлеже каквој даљој такси у опште, а казни још мање.

Према томе, одељење грешни што потраже људе на одговор и излаже трошку, јер ће му таква радња бити поништена од стране више пореске власти, кад се они на пресуду жале.

Ако су општински судови тврдили облигације веће вредности од 200 динара, онда би онај вишак могао само бити накнадно оптерећен редовном таксом, али казни никако не би било места.

III

Суд општине каленићке, актом својим Бр. 845 пита:

„1. Кад једно лице, које по закону о таксама не подлежи плаћању таксе, продаје земљу оном лицу, које по закону плаћа таксу, од кога ће се тада наплатити такса, ако наплати у опште има места; и

2. Кад два лица, која по закону о таксама не подлеже плаћању ове, врше какав правни посао код општине, н. пр. тврде тапију, уговор, издају признаницу ит.д. хоће ли се наплаћивати такса или не?“

— На ово питање одговарамо:

1. Чл. 4. закона о таксама гласи: „Ако лица, која плаћају таксу, издаду какво писмено или изврше какав правни посао, који подлежи такси, у дружби са лицима ослобођеним по чл. 2., онда се за такво писмено или за тај посао наплаћује потпуна такса од неослобођеног лица;“ и

2. Кад оба лица, која врше какав правни посао заједнички, не подлеже плаћању таксе по чл. 2. т. 8. закона о таксама, онда се такса у опште неће ни наплаћивати.

IV

Суд општине ресничке у срезу крагујевачком, актом својим Бр. 576, пита:

„Ресничка савезна стрељачка дружина, образована од пре 8 година, примила је од државе на руковање две пушке модел 80 и на исте издала реверс.“

Пушке су по правилу предате на чување председнику дружине.

Једну од ових пушака, председник је био дао потпредседнику дружине, а овај је употребљавао и за своје приватне потребе, и кад је тако једне ноћи хтео пуцати, пушка прсне у комаде па и њега осакати.

Пуковска команда тражи да се за пушку наплати 65:10 динара.

Кад је ова наплата тражена од потпредседника задруге, он је изјавио да нема пара ни свога имања, јер живи на имању свога оца, а кад је новац тражен од стрељачке дружине, она упућује да се наплата врши од потпредседника, који је пушку и упропастио.

Моли се уредништво за обавештење: ко треба да плати пушку — да ли стрељачка дружина, или онај, који је исту упропастио.“

— На ово питање одговарамо:

Пуковска команда није дала пушку ни председнику ни потпредседнику дружине, него стрељачкој дружини, па ова мора пушку и да плати.

Дружина после има права да тражи од председника, коме је она пушку поверила, да накнади плаћену штету, пошто је он без овлашћења дао пушку другоме и тамо упропаћена.

Шта ће радити председник са оним, што је пушку упропастио, то се не тиче ни пуковске команде, ни дружине.

V.

Писар општине јагодинске пита:

„Расписом Господина Министра унутрашњих дела од 7. Фебруара 1905. год. ПМ 3490., објашњено је, да варошке општине имају право прописати таксу и ову наплаћивати за јавне забаве, певање певача и певачица, разне вештачке представе ит.д. те је по истом и поступано.“

Али су се од неког времена појавили протести против наплате ове таксе, због тога, што се примена овог расписа не врши свуда подједнако и неке варошке општине да никако ову таксу и не наплаћују, као да исти распис више не постоји.

С тога је потребно, да се зна, да ли поменути распис стоји и сада у важности, или је замењен другим, и ако је, овда којим и каквим?

На ово извољење уредништво у наредном броју „Полицијског Гласника“ одговорити.“

— На ово питање одговарамо:

Тачка 14. расписа г. Министра Унутрашњих Дела, од 7. фебруара 1905 год. ПМ 3490, која је говорила о наплати такса од певачица ит.д. замењена је расписом од 28. маја исте године ПМ 13053.

Кад се тај распис прочита, онда ће се видети како треба поступати у сличним случајевима.

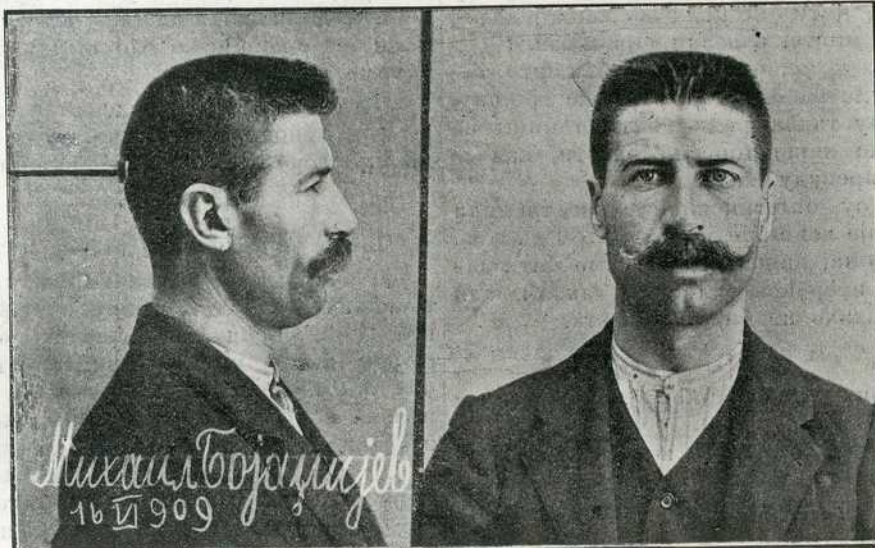
СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Кад коцкарима — кесарошима — постане и сувише топло испод ногу, онда обично пођу мало ван границе и свога завичаја, да тамо опробају срећу.

Тако је и овај Михаил Бојарићев ових дана био напустио своју отаџбину Бугарску, па се 14. овог месеца, снабдевен путном исправом која га је легитимисала као „трговца“, обрео у Београду и сасвим дрско у самом трамвају извукао из цела новчаник једноме овдашњем професору. При тој операцији, међутим, био је лоше среће, јер га је приметио један полицијски орган, те не само што је места морао украдени новац вратити, већ је за то добио и 30 дана затвора.

Признајући своју кривицу тврдио је да је заиста „трговац јаја“, али да је случајно остао без пара, те је морао дићи онај новчаник, уздајући се у расејаност професорску да неће бити примећен. Позивао се на свој пасош, који му је издао једно бугарско посланство. Али се одмах видело да је он тај пасош добио на неки преваран начин и да је он прави „депција“. То је на питање Управе града Београда потврдио и Столично градоначелство у Софији,



обележавајући га као професионалног кесароша, који је више пута осуђиван за разне крађе и неколико пута прогоњен из Софије.

Није искључена могућност, да је Бојацијев и у унутрашњости Србије учинио какву крађу, те ако би га власти или приватна лица по овој фотографији упознали као евентуалног крадљивца, моле се да о томе известе Управу гр. Београда, код које издржава досуђени му тридесето-дневни затвор, после кога ће, ако не буде других тужби из унутрашњости, бити предат бугарским властима.

Бојацијев је стар 30 година, висок и јако црномањаст.

ПОТЕРЕ

Јован Стефановић „Каур“, бивши кафеџија и баракер, одговара код начелника среза рађевског за више опасних крађа, али је побегао испред спроводника. Јован је родом из Г. Сипуља у срезу јадранском, стар 44 године, висок, сувољав, шиљате браде, смеђих кратких бркова; од одећа има копран и панталоне од шајка, а на глави шубару; десно му је уво мало одсечено. — Денеша начелника среза јадранског Бр. 5685.

Милоје Јовановић, притвореник среза масуричког побегао је 10. т. м-ца и до сада се није могао пронаћи. Он је родом из Стајковца, стар 18 година, омаец, сувољав, носав, у селачком сукненом оделу. — Денеша начелника среза масуричког Бр. 5240.

Светолик Ристић, слуга, који је био на издржавању осуде код начелства округа крушевачког, побегао је из затвора, где је имао да издржи још 7 дана, а по том да буде 4 месеца под полицијским надзором. Светолик је

родом из Златара у срезу копаоничком, стар 18 година, прилично развијен. — Денеша начелства Бр. 6908.

Чеда Живковић, вратар у хотел „Србији“ у Београду, проневерио је извесну суму новаца и побегао незнано куд. Он је стар 20 година, црномањаст, у капуту и панталонама од црне материје; на глави има црн шешир, а на ногама ципеле. — Акт Управе града Београда Бр. 30.470.

Препоручује се свима полицијским и општинским властима, да за свима побеглим личностима учине најживљу потеру, и у случају проласка стражарно их унуте властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или денеша.

ТРАЖЕ СЕ

Страшимир, син **Јулке Милосављевић**, из Соко-Бање, отумарао је некуд 19. тек. м-ца. Он је стар 41 година, смеђ, црних очију, доња му је усна пренукла. — Денеша начелника среза бањског Бр. 8206.

Димитрија С. Јовановића, из Рудне Главе, који је 19. т. м-ца некуд отумарао, тражи начелник среза поречког. Димитрије је стар 30 до 35 година, малог раста, црномањаст, обриван, црних, великих бркова. На себи има прслук и гуњу од сурога сукна, већи гуњ без рукава од белог сукна, чакшире од белог сукна и белу шубару од овчије коже. Собом је понео револвер и један велики нож. — Денеша начелника среза поречког Бр. 5364.

Нека све полицијске и општинске власти живо потраже нестала лица и пронађене унуте именованим властима, које су тражење захтевале.

КРАЂЕ СТОЈЕ

Ноћу између 17. и 18. т. м-ца украден је Милутину **Ђорђевићу**, из Водња, један коњ са амом, уздом и дизгинама. Коњ је матор 8 година, доратасте длаке, на челу брњаст, са жигом „Т“ и „в“; на десној сани има белегу од уједа. — Денеша начелника среза подунавског Бр. 10559.

Ноћу између 17. и 18. т. м-ца украден је Милоју **Милићеву**, тежаку из Водња, један коњ матор 9 година, доратасте длаке, са жигом „Т“ и „в“; на леђима и на левој страни груди мало је убијен. — Денеша начелника среза подунавског Бр. 10558.

Ноћу између 17. и 18. т. м-ца украдени су **Бранку Стевановићу**, тежаку из Петријева, једна кобила и једна коњска кола. Кобила је матора 4 године, доратасте длаке, са жигом „Т“; кола су половна, обојена жуто. — Денеша начелника среза подунавског Бр. 10569.

Ноћу између 19. и 20. т. м-ца украдена је **Никодију Аврамовићу**, из Луковице, једна кобила, матора 3 године, чиласте длаке, лигаста, брњаста, висока 1.50 м. — Денеша начелника среза ресавског Бр. 10761.

18. т. м-ца украдена је **Михаилу Марковићу**, из Врање, једна кобила, матора 10 година, длаке жуте, на леђима убијена од самара. — Денеша начелства округа врањског Бр. 8733.

15. т. м-ца украден је **Радосаву Милутиновићу**, из Бушана, један коњ, матор 10 година, мрко-доратасте длаке, у десно уво на два места ровашен; на леђима има белегу од убоја и на том му је месту бела длака, а има и жиг „Т“. — Акт начелника среза параћинског Бр. 14437.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове крађе и крадљивце.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

У другој половини прошлог месеца изгубљена је ручна депозитна књига г. **Војислава Цветковића**, писара начелства округа крагујевачког, по којој је предавао новац касама среза моравског и начелства округа крагујевачког. Пронађену књигу ваља послати поменутом начелству с позивом на акт Бр. 11007.

ПРЕСТАЛА ПОТРЕБА

Милорад син **Животе Милорадовића**, из Трнаве, чије смо тражење изнели у 22. броју „Полицијског Гласника“, вратио се сам својој кући, те је престала потреба за његовим тражењем. — Акт начелства округа крагујевачког Бр. 12562.

НАЗНАЊЕ

Комилети „Полицијског Гласника“ за године: 1905., 1906. и 1907. у елегантном тврдом повезу могу се добити у уредништву по цену од 15 динара за једну годину. За оне, који сва три комилета узму уједно, цена је свега 40 динара.

Комилети овога листа у меком повезу за године: 1906. и 1907. коштају по 12 динара или оба заједно 20 динара.

Комилети за 1908. годину готови су такође, и они у елегантном тврдом повезу коштају 20, а у меком повезу 15 динара.